

Specjalista w szkole i przedszkolu w roku szkolnym 2025/2026. Nowy system finansowania oświaty od 2025 r. w tym kształcenia specjalnego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej – rola specjalisty w tym zakresie

Dokumentowanie pracy psychologa, pedagoga specjalnego, terapeuty pedagogicznego, logopedy, pedagoga szkolnego i dobrej praktyki. Uniknie błędów w organizowaniu pracy specjalistów oraz niesłusznych wydatków z tego tytułu w kontekście kontroli KO, NIK, KAS, RIO i nowego systemu finansowania oświaty od 2025 r. i 2026 r.

Planowane zmiany w wydawaniu orzeczeń i opinii w poradniach i nowy obowiązek do wydania tych dokumentów od kwietnia 2026 r. dla nauczycieli i specjalistów w postaci przygotowania obligatoryjnie opinii funkcjonowania ucznia/dziecka na podstawie oceny funkcjonalnej.

ZADANIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ SPECJALISTY w zakresie realizowania zadań i obowiązków w ramach swojej pracy w nowej rzeczywistości **wdrażania edukacji włączającej m.in. oceny funkcjonalnej** i nowego systemu finansowania oświaty od 2025 r.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA, ORGANIZACYJNA I FINANSOWA DYREKTORA za nieprawidłowe przydzielenie zadań specjalistów oraz nieprawidłowe dokumentowanie udzielonego wsparcia w kształceniu specjalnym i pomocy psychologiczno-pedagogicznej w placówce oświatowej.

Adresaci szkolenia:

Szkolenie adresowane jest do osób pracujących w placówkach oświatowych: tj. Specjalistów; Pedagogów szkolnych i przedszkolnych, Pedagogów specjalnych, Psychologów, Logopedów i Terapeutów pedagogicznych oraz do Dyrektorów i kadry zarządzającej, oraz kadry JST odpowiedzialnej za nadzór administracyjno-finansowy nad placówkami oświatowymi.

W ramach szkolenia otrzymasz:

- certyfikat ukończenia warsztatu,
- pakiet materiałów merytorycznych,
- wsparcie trenera po warsztacie (mailowe lub telefoniczne).

Forma szkolenia:

Wykład interaktywny połączony z praktycznym warsztatem.

Osoby których udział w szkoleniu jest finansowany w co najmniej 70 % ze środków publicznych zwolnione są z podatku VAT, w przypadku braku finansowania ww. doliczony zostanie VAT w wysokości 23%.

Wstęp

Polska edukacja i jej wyzwania w ramach długofalowej perspektywy wdrażania edukacji włączającej w polskich placówkach oświatowych wprowadza na poziomie ustawodawstwa nowe wyzwania natury prawnej i praktycznej w zakresie kształcenia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz kadry udzielającej wsparcia tym uczniom.

W związku z rewolucyjnymi zmianami – pomoc psychologiczno-pedagogiczna i kształcenie specjalne w placówce oświatowej stoi przed nowymi i jeszcze bardziej odpowiedzialnymi wyzwaniami i zadaniami edukacyjnymi, wychowawczymi i psychospołecznymi. W obliczu nowych wyzwań praca specjalistów nabiera wiele nowego charakteru, bo oprócz zmian systemowych zmieniają się potrzeby i zdrowie psychiczne uczniów.

Przepisy prawa od 1 września 2022 r. wprowadziły minima limitów zatrudniania specjalistów we wszystkich przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych w placówkach publicznych i niepublicznych. Akty wykonawcze do powyższej noweli ustawy zawierają informacje na temat: kwalifikacji specjalistów tj. pedagogów specjalnych, wymiaru czasu pracy, szczegółowego zakresu obowiązków, oceny pracy specjalistów. Wszystkie działania i standardy specjalistów wprowadzone w roku 2022 utrzymano w roku szkolnym 2023/2024.

Od roku szkolnego 2024/2025 nastąpiło kolejne zwiększenie zatrudnienia specjalistów w polskich przedszkolach i szkołach oraz rewolucyjna zmiana systemu finansowania oświaty, w tym kształcenia specjalnego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Dn. 21 października 2024 r. Prezydent RP podpisał ustawę o dochodach samorządu terytorialnego na rok 2025, a 19 grudnia br. Minister Edukacji Narodowej podpisała rozporządzenie w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych jednostek samorządu terytorialnego w roku 2025.

Oba te dokumenty spowodowały od 2025 r. olbrzymie zmiany w finansowaniu JST, w tym w finansowaniu zadań oświatowych, znosząc subwencję ogólną (w tym subwencję oświatową) i wdrażając potrzeby finansowe JST (w tym potrzeby oświatowe).

Nowy system finansowania zadań oświatowych zmienia w szczególności sposób naliczania już nie subwencji oświatowej, ale potrzeb oświatowych na uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Dotychczasowy system i wysokość finansowania z ww. zakresu zależał od posiadania ważnego - na dzień 30 września roku bazowego - orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego przez ucznia, który szkoła, przedszkole czy placówka oświatowa wpisywała do systemu SIO na podstawie, którego MEN ustalał wagi subwencyjne w zależności od rodzaju niepełnosprawności.

Nowy system i wysokość finansowania zależy nie od rodzaju niepełnosprawności w ramach orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego ucznia w szkołach i przedszkolach ogólnodostępnych, ale od tego jak jest realizowane wsparcie na podstawie tego orzeczenia i jakie dane znajdują się w tym zakresie w systemie SIO od roku 2025 w oddziałach ogólnodostępnych, a od roku 2026 w oddziałach ogólnodostępnych i integracyjnych.

W roku 2026 czekają nas kolejne zmiany wdrażania edukacji włączającej. W Rządowym Centrum Legislacji w 1 sierpnia 2025 r. pojawił się projekt nowego rozporządzenia w sprawie wydawania orzeczeń

i opinii przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne, który zmienia i upraszcza m.in.:

- procedurę wydawania orzeczeń i opinii,
- wzory wydawanych orzeczeń i opinii

a także od kwietnia 2026 r. uzależnia wydanie orzeczenia bądź opinii od przygotowania obowiązkowej opinii funkcjonowania ucznia/dziecka w środowisku na podstawie oceny funkcjonalnej.

Obecnie w MEN trwają prace nad wdrożeniem oceny funkcjonalnej jako metody wspierającej realizacji edukacji włączającej w szkołach. MEN przygotowuje się do zmiany m.in. pracuje nad wdrożeniem Kwestionariusza Szkolnej Oceny Funkcjonalnej i Screeningu Rozwoju Małego Dziecka oraz uruchomieniem elektronicznej platformy wsparcia do pisanie oceny funkcjonalnej tj. www.wsparcie.gov.pl.

Pytania, które Dyrektor szkoły/przedszkola zadaje sobie w obliczu tych zmian to m.in.:

- Jak w takim razie prawidłowo planować, organizować i realizować - efektywnie, racjonalnie i optymalnie pomoc psychologiczno-pedagogiczną i kształcenie specjalne w tej złożonej rzeczywistości społecznej, finansowej i prawnej?
- Z jakimi kompetencjami i kwalifikacjami zatrudniać specjalistów, jakie są przepisy przejściowe w tym zakresie?
- Jak wpływać i motywować, aby pracownicy chcieli podejmować kształcenie w ramach nabywania uprawnień specjalistów w obliczu braków kadrowych?
- Jak przydzielać zadania i obowiązki specjalistom zgodnie z kwalifikacjami tak, aby działać zgodnie z prawem i nie naruszać dyscypliny finansów publicznych?
- Jak wpływać na efektywność pomocy udzielanej dzieciom/uczniom przez specjalistów?
- **Jaka będzie rola specjalisty, a jaka nauczycieli czy rodziców w nowym systemie diagnozowania w postaci oceny funkcjonalnej?**

Często również organy prowadzące JST mają dużo wątpliwości, czy ich placówki są prowadzone należycie i zgodnie z przepisami obowiązującego prawa, czy w ramach przyznanych środków realizują wszystkie zadania z zakresu kształcenia specjalnego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z kwalifikacjami specjalistów, zatwierdzając arkusz organizacyjny czy też zmiany do niego w ciągu roku szkolnego.

Cele praktyczno-prawnego warsztatu:

- Zapoznanie z nowymi planowanymi wyzwaniami edukacji włączającej tj. nowym procesem wydawania orzeczeń i opinii przez poradnie oraz rolę specjalisty w tym procesie tj. obligatoryjne przygotowywanie opinii funkcjonowania ucznia/dziecka w środowisku na podstawie oceny funkcjonalnej w placówce.
- Przedstawienie podstaw i praktycznego zastosowania Kwestionariusza Szkolnej Oceny Funkcjonalnej i Screeningu Rozwoju Małego Dziecka – rola i zadania specjalisty.
- Omówienie procesu przeprowadzenia oceny funkcjonalnej w szkole, przedszkolu, placówce w kontekście roli i zadań specjalisty.

- Zapoznanie uczestników z najnowszymi regulacjami prawnymi i wymaganiami Państwa w ramach kolejnego zatrudnienia specjalistów w roku 2025/2026;
- Przedstawienie nowej wiedzy prawnej z zakresu zmian systemu finansowania JST od 2025 r. w aspekcie finansowania zadań oświatowych w tym kształcenia specjalnego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- Zaprezentowanie realizacji kierunku polityki oświatowej Państwa na rok szkolny 2025/2026;
- Zaprezentowanie wniosków i rekomendacji na temat organizowania, realizowania oraz efektywności wsparcia dzieci w ramach pracy specjalistów w szkołach, placówkach i przedszkolach publicznych i niepublicznych na podstawie protokołów pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli, Krajowej Administracji Skarbowej i innych instytucji kontroli;
- Omówienie w aspekcie pracy specjalistów i finansowania kształcenia specjalnego – aktów prawnych, tj. m.in.:
 1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe
 2. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta nauczyciela
 3. Ustawa o finansowaniu zadań oświatowych
 4. Ustawa o SIO z 2011 r.
 5. Ustawa o dochodach JST 1 października 2024 r.
 6. Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z późniejszymi zmianami.
 7. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych.
 8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym z późniejszymi zmianami;
 9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych z późniejszymi zmianami oraz dwa rozporządzenia (ich części wspólne i różnice);
 10. [Projekt rozporządzenia z 1 sierpnia 2025 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych](#)
 11. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.
 12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 19 grudnia 2024 r. w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych jednostek samorządu terytorialnego w 2025 r. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 lipca 2025 r. w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych jednostek samorządu terytorialnego w 2026 r.
- Przedstawienie stanu zatrudnienia i kwalifikacji specjalistów ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej i kształcenia specjalnego oraz zgodnego z prawem przydział ich zadań;
- Interpretacja zapisów w opiniach i orzeczeniach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w ramach ich realizacji przez specjalistów – popełniane błędy i dobre praktyki;
- Dokumentowanie pracy specjalisty i ich rola w aspekcie systemu finansowania zadań oświatowych tj. wag na potrzeby oświatowe na 2025 r. i 2026 r.

Program:

Część I – Prawo i praktyka organizowania i realizacji kształcenia specjalnego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej w myśl pracy specjalistów

1. **Zasady tworzenia prawa, w tym oświatowego w kontekście pracy specjalistów** oraz realizowania przez nich kształcenia specjalnego, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wczesnego wspomagania rozwoju. Różne przepisy – różne formy wsparcia.
2. **Znaczenie edukacji włączającej w polskim systemie oświaty w perspektywie zatrudniania specjalistów** – założenia, projekty, przepisy prawa.
3. **Zmiany w przepisach prawa dotyczące zatrudnienia specjalistów** od 1 września 2022 r. oraz zmiany w przepisach od 1 września 2024 r. oraz od 1 września 2025 r. w placówkach niepublicznych.
4. **Zmiany w przepisach prawa dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej i kształcenia specjalnego**, wczesnego wspomagania rozwoju, nauczania indywidualnego w zakresie finansowań na wyżej wymienione zakresy działań.
 - a) Zmiany w finansowaniu zadań oświatowych od roku 2025 tj. m.in. zastąpienie subwencji ogólnej (w tym subwencji oświatowej) – potrzebami finansowymi (w tym potrzebami oświatowymi) – przegląd przepisów prawa.
 - b) Wykaz zmian w latach: 2025 i 2026 w zakresie: Finansowania jednostek samorządu terytorialnego, finansowania zadań oświatowych, Systemu Informacji Oświatowej.
 - c) **Potrzeby oświatowe w zakresie wsparcia ucznia ze SPE (Specjalnymi Potrzebami Oświatowymi)** w kształceniu specjalnym i w pomocy psychologiczno-pedagogicznej – zmiany w zakresie finansowania tych zadań i ich wpływ na dochody JST.
5. Planowane zmiany w procesie wydawania orzeczeń i opinii przez poradnie oraz rola specjalistów w tym procesie tj. obligatoryjne przygotowywanie opinii funkcjonowania ucznia/dziecka w środowisku na podstawie oceny funkcjonalnej.
6. Planowanie i wdrożenie oceny funkcjonalnej – Kwestionariusz Szkolnej Oceny Funkcjonalnej
7. i Screeningu Rozwoju Małego Dziecka – rola i zadania specjalistów

Część II – Obowiązki i zadania specjalistów w szkole, przedszkolu, placówce oświatowej w kontekście prawnym

1. **Zakres zadań i obowiązków specjalistów w myśl obowiązujących przepisów:**
 - a) Pedagog specjalny
 - b) Psycholog
 - c) Pedagog szkolny

d) Terapeuta pedagogiczny

e) Logopeda

f) Doradca zawodowy

2. Dokumentacja pracy specjalisty i praktyczne rekomendacje:

a) Roczny plan pracy specjalisty.

b) Ocena efektywności pracy specjalisty.

c) Dziennik pracy specjalisty.

3. Rola pedagoga specjalnego i psychologa w edukacji włączającej jako koordynatorów edukacji włączającej w nowej reformie „Szkoła dla wszystkich”.

4. Zajęcia prowadzone przez specjalistów – organizacja i realizacja oraz efektywność wsparcia udzielonego dzieciom/uczniom.

5. Organizacja, realizacja i efektywność pracy specjalistów w ramach zadań statutowych szkoły tj.:

a) Pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

b) Kształcenia specjalnego;

c) Wczesnego wspomagania rozwoju;

d) Innych form pomocowych.

6. Rola specjalisty i realizacja Kierunków polityki oświatowej w roku szkolnym 2025/2026:

Nawiązanie do Kierunków polityki oświatowej Państwa z roku 2020/2021 (priorytetu 2 i 7) z roku 2021/2022 (priorytetu 4) z roku 2022/2023 (priorytet 9) z roku 2023/2024 (priorytet 6) oraz z roku 2025/2026 (priorytet 3) w kontekście ich korelacji i kontynuacji w bieżących kierunkach polityki oświatowej w roku 2025/2026.

7. Obowiązki wynikające z standardów zatrudnienia specjalistów i kwalifikacje specjalistów tj. pedagoga specjalnego ds. kształcenia specjalnego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej od 1 września 2022 r., kontynuacja od 1 września 2023 r. Zwiększenie standardów zatrudniania specjalistów od 1 września 2024 r.

Algorytm wyliczania standardów etatów specjalistów w stosunku do liczby uczniów i wychowanków w przedszkolu/szkole – analiza praktyczna.

8. Dokumentacja procesów organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej i kształcenia specjalnego oraz innych form pomocowych w kontekście pracy specjalisty m.in.

a) Zapisy w statucie w zakresie wsparcia i pracy udzielanego przez specjalistów i poprawność prawna.

b) Procedura pomocy psychologiczno-pedagogicznej, kształcenia specjalnego i innych form pomocowych – zapisy dokumentacyjne roli i zadań specjalistów.

c) Wzory dokumentów:

- Arkusze diagnoz rozpoznawania indywidualnych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych.
- Przykładowe programy zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, przykładowe WOPFU i IPET.
- Przykładowe wzory badania efektywności udzielonego wsparcia.
- Dzienniki: zajęć specjalistycznych z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dzienniki zajęć rewalidacyjnych, socjoterapeutycznych, resocjalizacyjnych z zakresu kształcenia specjalnego, dokumentacja z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju oraz inna dokumentacja m.in. zarządzenia, wnioski, oświadczenia, podania.

9. Dokumentowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, kształcenia specjalnego i pracy specjalistów w zakresie nowego systemu finansowania oświaty:

- Programy wsparcia dziecka i ucznia w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i kształcenia specjalnego;
 - 1) Rola programów PPP.
 - 2) Rola IPET.
 - 3) Rola WOPFU.
- Rola poprawnego prowadzenia dokumentacji tj. dzienniki innych zajęć z PPP i KS, dzienniki specjalistów: we właściwym i poprawnym wpisywaniu danych do SIO.

10. Zadania i odpowiedzialność nauczycieli i specjalistów oraz optymalizacja organizacji ich pracy w świetle nowego systemu finansowania tj. finansowania potrzeb oświatowych w tym potrzeb w zakresie wsparcia ucznia.

Część III – Prawo i kontrola zewnętrzna pracy specjalisty w placówce, szkole, przedszkolu

- 1. Zmiany w prawie oświatowym oraz w systemie finansowania zadań oświatowych w zakresie zatrudniania specjalistów** od 1 września 2022 r. oraz zwiększenia minimów od 1 września 2024 r.
- 2. Zmiany w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i kształcenia specjalnego** oraz innych form pomocowych w kontekście zmian finansowania orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego w zakresie realizacji wsparcia ucznia.
- 3. Sprawozdawczość prawno-finansowa z zakresu finansowania standardów specjalistów** - praktyczne wskazówki – jak przygotować się do kontroli Najwyższej Izby Kontroli, Krajowej Administracji Skarbowej (instytucji kontrolnej Ministerstwa Finansów), organu prowadzącego i innych instytucji.
- 4. Sprawozdawczość pracy specjalistów w kontekście prawa oświatowego** - praktyczne wskazówki - jak przygotować się do kontroli Ministerstwa Edukacji Narodowej i Kuratorium Oświaty.
- 5. Protokoły pokontrolne, Orzecznictwo prawne i sądowe.**

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. **Prawo oświatowe** (Dz.U. 2025 poz. 1043 ze zm.)
2. Rozporządzenie MEN z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U. 2023 poz. 2061 ze zm.)
3. [Projekt rozporządzenia z 1 sierpnia 2025 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno- pedagogicznych](#)
4. Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. (Dz. U. 2023 poz. 1798 ze zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym. (Dz. U. 2020 poz. 1309 ze zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci. (Dz.U. 2017 poz. 1635 ze zm.)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz.U. 2023 poz. 2468 ze zm.)
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz.U. 2023 poz. 2102 ze zm.)
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. 2022 poz. 1610)
10. Kierunki polityki oświatowej Państwa na rok szkolny 2020/2021 z 3 lipca 2020 r.
11. Kierunki polityki oświatowej Państwa na rok szkolny 2021/2022 z 8 lipca 2021 r.
12. Kierunki polityki oświatowej Państwa na rok szkolny 2022/2023 z 8 lipca 2022 r.
13. Kierunki polityki oświatowej Państwa na rok szkolny 2023/2024 z 16 czerwca 2023 r.
14. Kierunki polityki oświatowej Państwa na rok szkolny 2024/2025 z 13 czerwca 2024 r.
15. [Kierunki polityki oświatowej Państwa na rok szkolny 2025/2026 z 28 maja 2025 r.](#)